

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра суспільних дисциплін

07-03-448М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять та самостійного вивчення
з навчальної дисципліни
«Методика викладання фахових дисциплін»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Соціально-виховна
робота з дітьми і молоддю» спеціальності 011 «Освітні,
педагогічні науки» денної і заочної форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІЕМ
Протокол № 10 від 29 лютого 2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до семінарських та самостійного вивчення занять з «Методика викладання фахових дисциплін» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Соціально-виховна робота з дітьми і молоддю» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної і заочної форм навчання. [Електронне видання] / Якубовська С. С. – Рівне : НУВГП, 2024. – 27 с.

Укладач: Якубовська С. С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін.

Схвалено на засіданні кафедри суспільних дисциплін.

Протокол № 8 від 22 лютого 2024 року.

Відповідальний за випуск: Олексін Ю. П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін.

Керівник (гарант) освітньої програми:

Сокаль Валентина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін НУВГП

© С. С. Якубовська, 2024
© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

1. Вступ.....	4
2. Методичні поради для роботи над дисципліни.....	6
3. Програма навчальної дисципліни.....	7
4. Теми семінарських занять.....	10
5. Плани семінарських занять.....	10
6. Завдання для самостійної роботи.....	21
7. Види індивідуальної роботи.....	21
8. Критерії оцінювання.....	21
9. Питання до модульного контролю з дисципліни.....	23
10. Рекомендована література.....	25
11. Інформаційні ресурси.....	27

1. Вступ

Вивчення дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» передбачає підготовку національної еліти, яка здатна оволодіти освітньо-світоглядною парадигмою гуманітаризації, гуманізації і демократизації вищої освіти, забезпечує різнобічний розвиток особистості викладача і студента ЗВО.

Для успішного здійснення професійної педагогічної діяльності необхідними є знання з дидактики, методики викладання у вищій школі, володіння спеціально-предметною та психолого-педагогічною компетенцією.

Метою вивчення навчальної дисципліни вивчення навчальної дисципліни є пізнання закономірностей навчального процесу у вищій школі; формування таких складових психолого-педагогічної компетенції, як психологічна, операційно-методична, конструктивно-проективна, оцінювання й контролю, експертно-аналітична, науково-дослідна, методично-виховна, системи психолого-педагогічних знань, які сприятимуть ефективності професійної діяльності, підвищенню психологічної культури викладачів і студентів ЗВО.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- обґрунтування методологічних і теоретичних засад педагогічного процесу у вищій школі на сучасному етапі розвитку науки і людства;
- вивчення сутності, особливостей і закономірностей педагогічного процесу та таких його складових, як складових навчання, виховання в процесі навчання відповідно до вимог Болонського процесу;
- виявлення та обґрунтування умов успішної реалізації вимог принципів навчання й виховання для діяльності в різних сферах;
- визначення шляхів удосконалення й розвитку організаційних форм навчально-виховної роботи, підвищення ефективності різних способів контролю, оцінки навчально-виховного процесу, рівнів підготовки студентів і груп;
- прогнозування розвитку педагогічного процесу залежно від перспектив науки і потреб суспільства; розроблення нових підходів, принципів, форм і методів професійної, морально-психічної й психологічної підготовки студентів (слухачів) та різних соціальних груп до діяльності в умовах конкуренції;

- пошук шляхів, прийомів, способів і засобів активізації пізнавальної діяльності студентів (слухачів), скорочення часу на їхнє ефективне та якісне професійне навчання;
- виявлення закономірностей педагогічного впливу на студентів (слухачів) з метою формування в них наукового світогляду, національної свідомості, гідності й гордості, національних почуттів і патріотизму, професійної відповідальності;
- впровадження у систему вищої освіти нових педагогічних технологій освіти, навчання, професійної підготовки, виховання та ін;
- перебудова навчально-виховного процесу у вищій школі відповідно до вимог Болонського процесу.

Згідно з вимогами державних стандартів щодо вищої освіти, студент, вивчаючи дисципліну «Методика викладання у вищій школі», повинен **знати:**

- основний зміст дидактики і методики вищої школи;
- основний зміст державного стандарту вищої освіти та напрями реформування системи освіти в Україні відповідно до вимог сучасного суспільства;

уміти:

- володіти основними категоріями методики викладання у вищій школі та застосовувати їх при виконанні теоретичних і практичних завдань;
- ставити мету, планувати, організовувати, стимулювати, контролювати, аналізувати результати навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Вивчення навчальної дисципліни надає здобувачам вищої освіти компетентностей щодо:

ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6.Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК9.Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10.Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

СК1.Здатність проектувати і досліджувати освітні системи.

СК2.Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

СК4.Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

СК5.Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК6.Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК7.Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

СК8.Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує здобувачам вищої освіти такі результати навчання:

РН2.Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

РН3.Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

РН5.Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

РН6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проекти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

РН7.Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

РН8.Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

2. Методичні поради для роботи над дисципліною

Зміст дисципліни реалізується опануванням трьох блоків: теоретичного, практичного та блоку самостійної роботи.

Напрямами самостійної роботи з вивчення курсу є: вивчення окремих тем та питань, підготовка фіксованих виступів, підготовка до семінарських занять, виконання індивідуальних завдань.

Для розуміння студентами змісту курсу, системи семінарських занять та самостійного вивчення, форми підсумкового контролю вказівки містять програму навчальної дисципліни, теми і плани семінарських занять, теми самостійної роботи та вимоги до звіту про її виконання, індивідуальні завдання, критерії оцінювання, питання до підсумкового контролю, рекомендовану (базову, допоміжну) літературу, інформаційні ресурси.

Для успішної підготовки до семінарського заняття розділ «Плани семінарських занять» містить тему, вид семінарського заняття, методи, які будуть застосовуватись в процесі проведення семінару, мотивацію навчання, мету, актуалізацію опорних знань, план, основні поняття, зміст узагальнення вивченого, завдання для підготовки до семінарського заняття, контрольні запитання до теми та літературу з вказівкою сторінок вивчення відповідної теми.

З метою актуалізації опорних знань, узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів студентам пропонується опрацювання конспекту лекції, рекомендованої літератури та контрольні запитання для самоперевірки.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Методика викладання фахових дисциплін

Змістовий модуль 1. Підготовка магістрів до викладання у ЗВО. Методика застосування традиційних організаційних форм і методів навчання у викладанні фахових дисциплін

Тема 1. Підготовка магістрів до викладання у ЗВО. Спеціалізація, зміст, планування та організування навчання у сучасній вищій школі

Закон України «Про вищу освіту»: галузеві стандарти. Положення про організацію освітнього процесу у закладах вищої освіти. Положення про проведення практики студентів у закладах вищої освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. Методична робота у закладах вищої освіти.: зміст, керівництво, форми* (PH2, PH3, PH5, PH6, PH7 PH8).

Тема 2. Методика підготовки і проведення лекцій з фахових дисциплін

З історії питання про виникнення лекції у ЗВО. Лекція як форма організації і метод навчання. Функції лекції. Види лекцій. Підготовка та організація лекційних занять. Методика і техніка читання лекцій. Сучасні проблеми лекційного викладання*. Оцінка якості проведення лекції. Навчально-методичне забезпечення проведення лекцій(РН2, РН3, РН5, РН6, РН7 РН8).

Тема 3. Методика підготовки і проведення семінарського заняття у ЗВО

З історії питання про виникнення семінарських занять. Семінарські заняття як форма організації навчання у ЗВО. Види і методика проведення семінарських занять. Дискусія як метод навчання у вищій школі*. Оцінка якості проведення семінару. Навчально-методичне забезпечення проведення семінарського заняття(РН2, РН3, РН5, РН6, РН7 РН8).

Тема 4. Методика підготовки і проведення практичного і лабораторного занять у ЗВО

Практичні заняття як форма організації навчання у ЗВО. Види і методика проведення практичного заняття. Оцінка якості проведення практичного заняття у ЗВО. Навчально-методичне забезпечення проведення практичного заняття. Лабораторне заняття як форма організації навчання. Види і методика проведення лабораторних занять. Оцінка якості проведення лабораторного заняття у ЗВО. Навчально-методичне забезпечення проведення лабораторного заняття. Методика підготовки і проведення факультативів, спецкурсів і спецсемінарів*(РН2, РН3, РН5, РН6, РН7 РН8).

Змістовий модуль 2. Методика організування самостійної, науково-дослідної, індивідуальної роботи здобувачів освіти. Основи педагогічного контролю. Методика застосування інноваційних технологій навчання

Тема 5. Методика організування самостійної навчально-пізнавальної діяльності, науково-дослідної роботи здобувачів освіти у ЗВО

Сутність і значення самостійної роботи студентів. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Оцінка якості організування самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів у ЗВО. Навчально-методичне забезпечення самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Загальні засади науково-дослідної роботи студентів*. Види і форми науково-дослідної роботи студентів. Вимоги і методичні рекомендації щодо написання і захисту магістерської роботи як науково-дослідної роботи студентів у ЗВО. Навчально-методичне забезпечення науково-дослідної роботи студентів(РН2, РН3, РН5, РН6, РН7 РН8).

Тема 6. Методика організування індивідуальної роботи та практики студентів у ЗВО

Методика організування і проведення індивідуальних занять, консультацій. Оцінка якості організування індивідуальної роботи студентів у ЗВО. Навчально-методичне забезпечення індивідуальної роботи, індивідуальних занять, консультацій у ЗВО*.

Методика організування і проведення навчальної і виробничої практики студентів. Оцінка якості організування навчальної і виробничої практики студентів у ЗВО. Навчально-методичне забезпечення навчальної і виробничої практики студентів (РН2, РН3, РН5, РН6, РН7 РН8).

Тема 7. Методика організування контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів. Оцінка знань студентів у ЗВО

З історії питання про контроль і оцінку знань студентів. Компоненти, функції і види контролю знань студентів*. Методи і форми організації контролю знань, шляхи їх удосконалення. Критерії і норми оцінки знань. Рейтингова система оцінки знань. Методичне забезпечення контролю і оцінки знань студентів (РН2, РН3, РН5, РН6, РН7 РН8).

Тема 8. Методика застосування сучасних технологій навчання у ЗВО

Сутність педагогічної інноватики у ЗВО. Дистанційне навчання. Методика використання проблемного навчання*. Методика

застосування в навчальному процесі інтерактивних технологій навчання. Структура занять при застосуванні інтерактивних методик. Методика використання інформаційних технологій навчання. Комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації(РН2, РН3, РН5, РН6, РН7 РН8).

4.Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Методика створення навчально-методичного комплексу дисципліни	2
2.	Основи методичної побудови та методичного забезпечення різних видів лекцій	2
3.	Методика підготовки та створення методичного забезпечення семінарського заняття	2
4.	Методика підготовки та створення методичного забезпечення практичного та лабораторного заняття	2
5.	Методика підготовки, написання й захисту магістерської роботи	2
6.	Методичне забезпечення контролю і оцінки знань студентів.	2
7.	Методика застосування інформаційних технологій у вищому навчальному закладі	2
	Разом	14

5. Плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема: Методика створення навчально-методичного комплексу дисципліни

Вид заняття: семінар - практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* методику створення навчально-методичного комплексу дисципліни у вищому навчальному закладі

вміти створювати навчально-методичний комплекс дисципліни у вищому навчальному закладі

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Підготовка магістрів до викладання у ЗВО. Спеціалізація, зміст, планування та організування навчання у сучасній вищій школі»

План

1. Складові навчально-методичного комплексу дисципліни у вищому навчальному закладі.
2. Методика створення робочої програми.
3. Методика створення методичних посібників конспектів лекцій.
4. Методика створення методичних рекомендацій.

Основні поняття: навчальний план, робоча програма, методичний посібник, методичні вказівки

Узагальнення вивченого: виконання вправ, тестовий контроль знань
Література:

1. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / рец.: Г. С. Тарасенко, А. І. Анцибор. Київ : КНТ, 2019. 223, [2] с. (Т1-Т8).
2. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : підручник. Рівне : НУВГП, 2016. 281 с. (Т1-Т8).
3. Прищак, М. Д., Залюбовська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с. (Т1-Т8).
4. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с. (Т1-Т8).
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2014. 456 с. (Альма-матер). (Т1-Т8).

Завдання для підготовки до семінарського заняття

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Контрольні питання до модульного контролю

1. Закон України «Про вищу освіту»: галузеві стандарти.
2. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах: нормативно-правова база організації навчального процесу, форми організації навчання, навчальний час студента, робочий час викладача, форми навчання.
3. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів.
4. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти: навчальний план, навчальна програма, підручник, методичні рекомендації.

5. Зміст стандартизації і гуманізації вищої професійно-педагогічної освіти на рівні навчальних планів і програм.
6. Зміст, керівництво, форми методичної роботи у вищому навчальному закладі.

Семінарське заняття № 2

Тема: Основи методичної побудови та методичного забезпечення різних видів лекцій

Вид заняття: семінар - практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* методика проведення різних видів лекцій

вміти створювати методичне забезпечення проведення лекцій

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Методика підготовки і проведення лекцій у ЗВО.»

План

1. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекцій у вищій школі.
2. Основи методичної побудови лекцій за дидактичними завданнями (вступні, тематичні, настановчі, оглядові, заключні).
3. Основи методичної побудови лекцій за способом викладу навчального матеріалу (проблемні, бінарні лекції, лекції-візуалізації, лекції із заздалегідь запланованими помилками, лекції-прес-конференції).
4. Методичне забезпечення проведення лекції.

Основні поняття: лекція як форма організації навчання, лекція як метод навчання у вищій школі, види лекцій, методичне забезпечення проведення лекції

Узагальнення вивченого: виконання вправ, тестовий контроль знань

Література:

1. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / рец.: Г. С. Тарасенко, А. І. Анцибор. Київ : КНТ, 2019. 223, [2] с. (Т1-Т8).
2. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : підручник. Рівне : НУВГП, 2016. 281 с. (Т1-Т8).

3. Прищак, М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с. (Т1-Т8).
4. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с. (Т1-Т8).
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2014. 456 с. (Альма-матер). (Т1-Т8).

Завдання для підготовки до семінарського заняття

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Контрольні питання до теми

«Методика підготовки і проведення лекцій у ВНЗ»

1. Лекція як форма організації і метод навчання.
2. Завдання, переваги і недоліки лекційного викладання.
3. Методична концепція лекційного курсу.
4. Підготовка та організація лекційних занять.
5. Методика і техніка читання лекцій.
6. Сучасні проблеми лекційного викладання.
7. Функції і види лекцій у вищій школі.
8. Оцінка якості лекцій.
9. Навчально-методичне забезпечення проведення лекцій.

Семінарське заняття № 3

Тема: Методика підготовки та створення методичного забезпечення семінарського заняття

Вид заняття: семінар - практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* методику підготовки, проведення семінарського та практичного заняття;

вміти створювати методичне забезпечення семінарського та практичного заняття;

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Методика підготовки і проведення семінарського, практичного, лабораторного заняття. Факультативи, спецкурси і спецсемінари як форми організування навчання у ЗВО»

План

1. Підготовка викладача до семінарського заняття.
2. Методика проведення семінарського заняття.

3. Методичне забезпечення різних видів семінарського заняття.
4. Оцінка якості семінарського заняття.

Основні поняття: семінарське заняття, методичне забезпечення семінарського заняття, практичне заняття, методичне забезпечення практичного заняття

Узагальнення вивченого: виконання вправ, тестовий контроль знань
Відповідно до плану семінарського заняття, опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи

Література:

1. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / рец.: Г. С. Тарасенко, А. І. Анцибор. Київ : КНТ, 2019. 223, [2] с. (Т1-Т8).
2. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : підручник. Рівне : НУВГП, 2016. 281 с. (Т1-Т8).
3. Прищак, М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с. (Т1-Т8).
4. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с. (Т1-Т8).
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2014. 456 с. (Альма-матер). (Т1-Т8).

Завдання для підготовки до семінарського заняття

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Контрольні питання до теми

«Методика підготовки і проведення семінарського, практичного, лабораторного заняття. Факультативи, спецкурси і спецсемінари як форми організування навчання у ЗВО»

1. Семінарські заняття як форма організації навчання.
2. Види і методика проведення семінарських занять.
3. Дискусія як метод навчання у вищій школі.
4. Методика проведення практичного заняття.
5. Методика підготовки та проведення лабораторного заняття.
6. Методика проведення факультативів, спецкурсів та спецсемінарів як форм організування навчання у вищому навчальному закладі.
7. Оцінка якості семінару, практичного, лабораторного заняття.

8. Навчально-методичне забезпечення проведення семінарського, практичного, лабораторного заняття, факультативів, спецкурсів, спецсемінарів.

Семінарське заняття № 4

Тема: Методика підготовки та створення методичного забезпечення практичного, лабораторного заняття

Вид заняття: семінар - практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* методику підготовки, проведення семінарського та практичного заняття;

вміти створювати методичне забезпечення семінарського та практичного заняття;

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Методика підготовки і проведення семінарського, практичного, лабораторного заняття. Факультативи, спецкурси і спецсемінари як форми організування навчання у ЗВО»

План

1. Підготовка викладача до практичного, лабораторного заняття.
2. Методика проведення практичного, лабораторного заняття.
3. Методичне забезпечення різних видів практичного, лабораторного заняття.
4. Оцінка якості практичного, лабораторного заняття.

Основні поняття: семінарське заняття, методичне забезпечення семінарського заняття, практичне заняття, методичне забезпечення практичного заняття

Узагальнення вивченого: виконання вправ, тестовий контроль знань

Література:

1. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / рец.: Г. С. Тарасенко, А. І. Анцибор. Київ : КНТ, 2019. 223, [2] с. (Т1-Т8).
2. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : підручник. Рівне : НУВГП, 2016. 281 с. (Т1-Т8).
3. Прищак, М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с. (Т1-Т8).

4. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с. (Т1-Т8).
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2014. 456 с. (Альма-матер). (Т1-Т8).

Завдання для підготовки до семінарського заняття

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Контрольні питання до теми

«Методика підготовки і проведення семінарського, практичного, лабораторного заняття. Факультативи, спецкурси і спецсемінари як форми організування навчання у ЗВО»

1. Семінарські заняття як форма організації навчання.
2. Види і методика проведення семінарських занять.
3. Дискусія як метод навчання у вищій школі.
4. Методика проведення практичного заняття.
5. Методика підготовки та проведення лабораторного заняття.
6. Методика проведення факультативів, спецкурсів та спецсемінарів як форм організування навчання у вищому навчальному закладі.
7. Оцінка якості семінару, практичного, лабораторного заняття.
8. Навчально-методичне забезпечення проведення семінарського, практичного, лабораторного заняття, факультативів, спецкурсів, спецсемінарів.

Семінарське заняття № 5

Тема: Методика підготовки, написання й захисту магістерської роботи

Вид заняття: семінар-практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мета: *знати* методику підготовки, написання й захисту магістерської роботи

вміти застосовувати отримані знання в написанні й захисті магістерської роботи

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Методика організування самостійної навчально-пізнавальної діяльності, науково-дослідної й індивідуальної роботи студентів у ЗВО»

План

1. Загальні вимоги до магістерської роботи. Етапи роботи над

магістерською роботою.

2. Вимоги до оформлення магістерської роботи.

3. Підготовка до захисту магістерської роботи.

Основні поняття: науково-дослідна робота студентів, магістерська робота, самостійна робота

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ.

Література:

1. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / рец.: Г. С. Тарасенко, А. І. Анцибор. Київ : КНТ, 2019. 223, [2] с. (Т1-Т8).
2. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : підручник. Рівне : НУВГП, 2016. 281 с. (Т1-Т8).
3. Прищак, М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с. (Т1-Т8).
4. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с. (Т1-Т8).
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2014. 456 с. (Альма-матер). (Т1-Т8).

Завдання для підготовки до семінарського заняття

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Контрольні запитання

до теми «Методика організування самостійної навчально-пізнавальної діяльності, науково-дослідної й індивідуальної роботи студентів у ЗВО»

1. Сутність і значення самостійної роботи студентів.
2. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Труднощі їх організації.
3. Загальні засади науково-дослідної роботи студентів.
4. Види і форми науково-дослідної роботи студентів.
5. Вимоги і методичні рекомендації щодо написання і захисту магістерської роботи.
6. Методика організації і проведення індивідуальних занять, консультацій.
7. Методика організації і проведення навчальної і виробничої практики студентів.
8. Навчально-методичне забезпечення самостійної навчально-пізнавальної діяльності, науково-дослідної й індивідуальної роботи,

індивідуальних занять, консультацій, навчальної і виробничої практики студентів.

Семінарське заняття № 6

Тема: Методичне забезпечення контролю і оцінки знань студентів

Вид заняття: семінар-практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мета: *знати* методику створення методичного забезпечення контролю та оцінки знань студентів;

вміти створювати методичне забезпечення контролю та оцінки знань студентів.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Методика організування контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів. Оцінка знань студентів у ЗВО»

План

1. Методичне забезпечення екзаменаційного контролю.
2. Методичне забезпечення залікового контролю.
3. Методичне забезпечення модульного контролю.
4. Методика створення критеріїв оцінювання знань студентів.

Основні поняття: контроль, екзаменаційний контроль, заліковий контроль, програмований контроль, критерії оцінювання знань студентів

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ.

Література:

1. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / рец.: Г. С. Тарасенко, А. І. Анцибор. Київ : КНТ, 2019. 223, [2] с. (Т1-Т8).
2. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : підручник. Рівне : НУВГП, 2016. 281 с. (Т1-Т8).
3. Прищак, М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с. (Т1-Т8).
4. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с. (Т1-Т8).
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2014. 456 с. (Альма-матер). (Т1-Т8).

Завдання для підготовки до семінарського заняття
Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Контрольні запитання

до теми «Методика організування контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів. Оцінка знань студентів у ЗВО»

1. Функції контролю знань студентів. Система понять.
2. Основні принципи контролю й оцінки знань.
3. Види перевірки навчальної діяльності студентів.
4. Методи і форми організації контролю знань, шляхи їх удосконалення.
5. Критерії і норми оцінки знань.
6. Рейтингова система оцінки знань.
7. Методичне забезпечення контролю і оцінки знань студентів.

Семінарське заняття № 7

Тема: Методика застосування інформаційних технологій навчання у ЗВО

Вид заняття: семінар - практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мета: *знати* комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації, правила педагогічного спілкування
вміти створювати методичне забезпечення дисципліни за допомогою інформаційних технологій

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Методика застосування сучасних технологій навчання у ЗВО»

План

1. Інформаційні технології навчання у вищій школі.
 2. Використання комп'ютерних засобів для створення навчально-методичного комплексу дисципліни.
 3. Методика створення презентацій для викладання лекцій.
 4. Методика створення програмованого контролю
- Основні поняття:** інформаційні технології навчання, комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації, презентації, програмований контроль

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ, тестовий контроль знань

Література:

1. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / рец.: Г. С. Тарасенко, А. І. Анцибор. Київ : КНТ, 2019. 223, [2] с. (Т1-Т8).
2. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : підручник. Рівне : НУВГП, 2016. 281 с. (Т1-Т8).
3. Прищак, М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с. (Т1-Т8).
4. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с. (Т1-Т8).
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2014. 456 с. (Альма-матер). (Т1-Т8).

Завдання для підготовки до семінарського заняття

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Контрольні запитання до теми

«Методика застосування сучасних технологій навчання у ЗВО»

1. Сутність педагогічної інноватики.
2. Методика використання проблемного навчання.
3. Методика застосування в навчальному процесі інтерактивних технологій навчання: кооперативне навчання, технології навчання у грі, метод проєктів, тренінгові методи навчання, моделювання навчальних тем на основі дискусії.
4. Структура занять при застосуванні інтерактивних методик.
5. Методика використання інформаційних технологій навчання: дистанційне навчання; комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації: електронні видання навчального призначення, комп'ютерні системи навчального призначення, аудіо- та відео навчальні матеріали, глобальна мережа Інтернет.

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1.	Методична робота у закладах вищої освіти: зміст, керівництво, форми
2.	Сучасні проблеми лекційного викладання
3.	Дискусія як метод навчання у вищій школі
4.	Методика підготовки і проведення факультативів, спецкурсів і спецсеінарів
5.	Загальні засади науково-дослідної роботи студентів
6.	Навчально-методичне забезпечення індивідуальної роботи, індивідуальних занять, консультацій у ЗВО
7.	Компоненти, функції і види контролю знань студентів
8.	Методика використання проблемного навчання
	Разом

Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи вивчення дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» є складання письмового звіту за темами, вказаними в таблиці.

Захист звіту про самостійну роботу відбувається у терміни, обумовлені студентом і викладачем.

7. Види індивідуальної роботи

1. Презентація першоджерел.
2. Презентація наукової статті.
3. Написання наукової статті для публікації.
4. Підготовка виступу на студентську конференцію.
5. Участь в олімпіаді з методики викладання у вищій школі.

8. Критерії оцінювання

II. Розподіл балів за роботу на семінарському занятті

Максимальна кількість балів за семінарське заняття - 8

1. Бали за виступ на семінарському занятті – 5

2. Бали за виконання психолого-педагогічних задач, вправ, роботу з психодіагностичними методиками -1
3. Бали за діагностику знань - 2

III. Розподіл балів за індивідуальну роботу

Максимальна кількість балів - 20

1. Бали за психологічний портрет майбутнього фахівця - 2
2. Бали за презентацію наукового фільму з дисципліни -2
3. Бали за презентацію першоджерел -2
4. Бали за презентацію наукової статті -2
5. Бали за написання наукової статті для публікації - 4
6. Бали за підготовку виступу на студентську конференцію - 4
7. Бали за участь в олімпіаді - 4

IV. Шкала оцінювання в ECTS

Для діагностики знань використовується кредитно-модульна система зі 100-бальною шкалою оцінювання.

Сума балів за всі форми навчальної діяльності

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Для заліку
90 – 100	зараховано
82 – 89	
74 – 81	
64 – 73	
60 – 63	
35 – 59	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Питання до модульного контролю

Модуль 1

1. Закон України «Про вищу освіту»: галузеві стандарти.
2. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах: нормативно-правова база організації навчального процесу, форми організації навчання, навчальний час студента, робочий час викладача, форми навчання.
3. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів.
4. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти: навчальний план, навчальна програма, підручник, методичні рекомендації.
5. Зміст стандартизації і гуманізації вищої професійно-педагогічної освіти на рівні навчальних планів і програм.
6. Зміст, керівництво, форми методичної роботи у ЗВО.
7. Лекція як форма організації і метод навчання.
8. Завдання, переваги і недоліки лекційного викладання.
9. Методична концепція лекційного курсу.
10. Підготовка та організація лекційних занять.
11. Методика і техніка читання лекцій.
12. Сучасні проблеми лекційного викладання.
13. Функції і види лекцій у вищій школі.
14. Оцінка якості лекції.
15. Навчально-методичне забезпечення проведення лекцій.
16. Семінарські заняття як форма організації навчання.
17. Види і методика проведення семінарських занять.
18. Дискусія як метод навчання у вищій школі.
19. Методика проведення практичного заняття.
20. Методика підготовки та проведення лабораторного заняття.
21. Методика проведення факультативів, спецкурсів та спецсеминарів як форм організування навчання у вищому навчальному закладі.
22. Оцінка якості семінару, практичного, лабораторного заняття.
23. Навчально-методичне забезпечення проведення семінарського, практичного, лабораторного заняття, факультативів, спецкурсів, спецсеминарів.
24. Сутність і значення самостійної роботи студентів.
25. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Труднощі їх організації.
26. Загальні засади науково-дослідної роботи студентів.
27. Види і форми науково-дослідної роботи студентів.

28. Вимоги і методичні рекомендації щодо написання і захисту магістерської роботи.
29. Методика організації і проведення індивідуальних занять, консультацій.
30. Методика організації і проведення навчальної і виробничої практики студентів.
31. Навчально-методичне забезпечення самостійної навчально-пізнавальної діяльності, науково-дослідної й індивідуальної роботи, індивідуальних занять, консультацій, навчальної і виробничої практики студентів.

Модуль 2

32. Функції контролю знань студентів. Система понять.
33. Основні принципи контролю й оцінки знань.
34. Види перевірки навчальної діяльності студентів.
35. Методи і форми організації контролю знань, шляхи їх удосконалення.
36. Критерії і норми оцінки знань.
37. Рейтингова система оцінки знань.
38. Методичне забезпечення контролю і оцінки знань студентів.
39. Сутність педагогічної інноватики.
40. Методика використання проблемного навчання.
41. Методика застосування в навчальному процесі інтерактивних технологій навчання: кооперативне навчання, технології навчання у грі, метод проектів, тренінгові методи навчання, моделювання навчальних тем на основі дискусії.
42. Структура занять при застосуванні інтерактивних методик.
43. Методика використання інформаційних технологій навчання: дистанційне навчання; комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації: електронні видання навчального призначення, комп'ютерні системи навчального призначення, аудіо- та відео навчальні матеріали, глобальна мережа Інтернет.

10. Рекомендована література

Основна література

1. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / рец.: Г. С. Тарасенко, А. І. Анцибор. Київ : КНТ, 2019. 223, [2] с. (Т1-Т8).
2. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : підручник. Рівне : НУВГП, 2016. 281 с. (Т1-Т8).
3. Прищак, М. Д., Залобівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с. (Т1-Т8).
4. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с. (Т1-Т8).
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2014. 456 с. (Альма-матер). (Т1-Т8).

Допоміжна література

1. Власова О. І. Педагогічна психологія : навч. посібник. Київ : Либідь, 2005.
 1. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посібник. К. : ВЦ «Академія», 2006. 256 с. (Альма-матер).
 2. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
 3. Педагогічна майстерність : підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамушенко, І. Ф. Кривонос, О. Г. Мирошник. Київ : Вища школа, 2004.
 4. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Центр учбової літератури, 2009. 472 с. ISBN 978-966-364-820-0.
 5. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд ; 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 495 с.
 6. Сучасна лекція: методика підготовки і проведення : навч. посібник / О. І. Безлюдний, О. М. Коберник та ін. Умань : Візаві, 2017. 118 с.
 7. Якубовська С. С. Психологія і педагогіка : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2012. 324 с.

Статті та монографії

1. Олексін Ю. П., Сокаль В. А., Якубовська С. С. Особливості проведення занять з педагогічних дисциплін для магістрів технічних спеціальностей. The 3rd International scientific and practical conference «*Scientific progress: innovations, achievements and prospects*» (December 4-6, 2022) MDPС Publishing, Munich, Germany. P. 229–236.

2. Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Шевчук Т. Є., Якубовська С. С. Форми освіти дорослих в умовах неформальної освіти. Series Conference proceedings «SW-Us conference proceedings» Reviewed and recommended for publication. The decision of the Organizing Committee of the conference «*Organization of scientific research in modern conditions '2023*». No 17 on March 11, 2023, Organizing Committee: More than 200 doctors of science. 159 с. С.81–85. Full list on page: <https://www.proconference.org/index.php/usc> DOI: 10.30888/2709-2267.2023-17. Published by: ProConference in conjunction with KindleDP Seattle, Washington, USA ISBN 979-8-3909813-2-0
3. Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Шевчук Т. Є., Якубовська С. С. Методологічні засади змішаного навчання. UDC 001.1 The 6th International scientific and practical conference «*Science and technology: problems, prospects and innovations*» (March 16-18, 2023) CPN Publishing Group, Osaka, Japan. 2023. 417 p. С. 273–281. ISBN 978-4-9783419-1-4
4. Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Шевчук Т. Є., Якубовська С. С. Педагогічні умови психолого-педагогічної підтримки особистості науково-педагогічного працівника у розвитку професійної кар'єри. ISSN 2663-5712 DOI: 10.30888/2663-5712 UDC 08 LBC 94 The journal is registered in the INDEXCOPERNICUS, GoogleScholar. UDC 08 LBC 94 DOI: 10.30888/2663-5712.2023-18-03. 224 с. С.31–36.
5. Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Шевчук Т. Є., Якубовська С. С. Зміст формування професійної компетентності викладача в умовах неформальної освіти. UDC 001.1 The 7th International scientific and practical conference «*Science and innovation of modern world*» (March 23-25, 2023) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2023. 779 p. С. 432–440. ISBN 978-92-9472-194-5
6. Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Шевчук Є., Якубовська С. С. Історичні виміри студентоцентрованого навчання. UDC 001.1 The 7th International scientific and practical conference «*Progressive research in the modern world*» (March 29-31, 2023) BoScience Publisher, Boston, USA. 2023. 560 p. С. 299–307. ISBN 978-1-73981-125-9.
7. Олексін Ю. П., Якубовська С. С. Методичні аспекти використання інфографіки в процесі підготовки вчителя суспільствознавчих дисциплін. *Науково-методичний журнал «Нова педагогічна думка»*. Том 3, №115 (2023). 85 с. С.52–56.
8. Олексін Ю. П., Якубовська С. С., Куценко А. Г. Упровадження компетентісно орієнтованого підходу в ЗНЗ : методичний аспект. *Актуальні питання науки, освіти та технологій* : збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 26 листопада

2022 р.): у 2 ч. Біла Церква: ЦФЕНД, 2022. Ч. 1. 59 с. С. 28–29.

9. Олексін Ю. П., Сокаль В. А., Якубовська С. В. Особливості проведення занять з педагогічних дисциплін для магістрів технічних спеціальностей. *The 3rd International scientific and practical conference «Scientific progress: innovations, achievements and prospects»* (December 4-6, 2022) MDPC Publishing, Munich, Germany. P. 229–236.

10. Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Шевчук Т. Є., Якубовська С. С. Фасилітаційна компетентність викладача вищої школи як суб'єкта педагогічної діяльності. *Інноваційні тенденції сьогодення в сфері природничих, гуманітарних та точних наук: матеріали II Міжнародної наукової конференції*, м.Дніпро, 17 березня, 2023 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : Європейська наукова платформа, 2023. 272 с. С.205–209. ISBN 978-617-8126-24-7. DOI 10.36074/mcnd-17.03.2023/

11. Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Шевчук Т. Є., Якубовська С. С. Теоретичний аналіз моделі змішаного навчання. *S 40 Scientific method: reality and future trends of researching: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference*, March 24, 2023. 275 с. С.211–215. Zagreb, Republic of Croatia: European Scientific Platform. ISBN 979-8-88955-786-9. DOI 10.36074/scientia-24.03.2023

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Наукова бібліотека НУВГП. м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75. URL: <http://lib.nuwm.edu.ua/>

2. Обласна наукова бібліотека. м. Рівне, майдан Короленка, 6. URL: <http://libr.rv.ua>

3. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном. URL: <http://osvita.ua/>

4. Вища освіта. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/

5. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6). URL: <http://www.libr.rv.ua/>

6. Психологічний сайт. URL: <http://psy.piter.com/>

7. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська,44). URL: <http://www.cbc.rv.ua/>.

8. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-011-osvitni-pedagogichni-nauki-dlya-drugogo-magisterskogo-rivnya-vishoyi-osviti>